Redactiunea, Administratiunea si Tipografia:
BRAŞOVU, piaţa mare Nr 22.
Scrisori nefrancate nu se primescu. Manuscripte nu se retrimitu!
Birourile de anunciuri.
Braşovu, piaţa mare Nr. 22.
Inserate mai primescu în Viena *Rudolf Mosse, Haasenstein & Vogler (Oto Maas), Heinrich Schalek, Alois Herndl, M. Dukes, A. Oppelik, J. Danneberg*; în Budapesta: *A. V. Goldberger, Anton Mezei, Eckstein Bernat*; în Frankfurt: *G. L. Daube*; în Hamburg: *A. Steiner*.
Preţul insertiunilorŭ: o seria garmondŭ pe o colónă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă şi învoială.
Reclame pe pagina III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULŬ LII.

„Gazeta" iese în fie-care ḑi
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe unu anŭ 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
Pentru România şi străinătate
Pe unu anŭ 40 francĭ, pe şése lunĭ 20 francĭ, pe trei lunĭ 10 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele postale din întru şi din afară şi la dd. colectorĭ.
Abonamentulŭ pentru Braşovŭ:
la administratiune, piaţa mare Nr. 22, etagiulŭ I.: pe unu anu 10 fl., pe şése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unu anu 12 fl. pe şése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Unu esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 banĭ.
Atâtu abonamentele câtu şi insertiunile suntu a se plăti înainte.

Nr. 50. Braşovŭ, Vinerĭ 3 (15) Martie 1889.

Braşovŭ, 2 Martie v.

Amŭ arătatŭ în numĕrulŭ de erĭ, că cei din stânga estremă denégă Tiszaiştilorŭ dreptulŭ de a se gera ca representanţĭ ai Maghiarilorŭ, din causă că alegerea lorŭ s'a făcutŭ cu voturĭ slovace, valahe ş. a.

Imputarea acésta, după care deputaţii guvernamentalĭ trecŭ de mai inferiorĭ celorŭ din oposiţiă, carĭ pretindŭ a fi fostŭ aleşĭ numai de Maghiarĭ neoşĭ, a constrînsŭ şi pe „Pester Lloyd" organulŭ d-lui Tisza, a lua posiţiă faţă cu domnii Eotvös, Thaly ş. a. l-a constrînsŭ chiar a lua în apĕrare pe pretinşii lorŭ mandatarĭ valahĭ, slovacĭ, sêrbĭ ş. c. l. a căroru votŭ este privitŭ cu atâta dispreţŭ din partea Kossuthiştilorŭ, de bună sémă pentru-că şi „sfântulŭ" lorŭ naţional de aḑĭ, marele espatriat, exguvernatorŭ şi exdictatorŭ îşĭ trage originea din sînulŭ naţiei despreţuiţilorŭ Slovacĭ.

Este lucru cu totulŭ neobicĭnuitŭ şi nepomenitŭ ca unŭ organŭ alŭ lui Tisza sĕ ia în apĕrare pe Nemaghiarĭ şi de aceea merită sĕ cercetămŭ casulŭ puţinŭ mai de aprópe.

Inainte de tóte trebue sĕ constatămŭ, că în casulŭ de faţă organulŭ tiszaistŭ se face apĕrătorŭ numai de nevoia. Fiindŭ atacată din partea oposiţiei valórea votului datŭ de nemaghiarĭ mamelucilorŭ guvernului, se atacă însuşĭ prestigiulŭ de deputaţĭ a acestora şi acestŭ prestigiu voiesce sĕ-lŭ salveze „Pester Lloyd", când se încércă a lua în apĕrare acelŭ votŭ dér nu-o face — ferescă Dumneḑeu — de dragulŭ naţionalităţilorŭ.

Sĕ vedemŭ dér cum le ia în apĕrare fóia guvernului:

„Nu ne putemŭ închipui — ḑice „Pester Lloyd" — o încercare mai superfluă şi mai condamnabilă decâtŭ a voi sĕ timbreze omulŭ pe cetăţenii ungurĭ după limba lorŭ maternă ca patrioţĭ de deosebită calitate."

Amŭ vrea sĕ ne spună fóia guvernului, că óre cine a pusŭ în practică acéstă superfluă şi condamnabilă clasificare a cetăţenilorŭ, decă nu guvernulŭ Tisza cu aderenţii sĕi? Scimŭ noi că ei nu facŭ deosebire, când e vorba sĕ li se dea votŭ la alegerĭ, scimŭ şi amŭ esperiatŭ că nu alegŭ nicĭ mijlócele şi decă nu le succede a câştiga voturile prin terorisare şi corupţiune, tórescŭ pe bieţii ómenĭ cu forţa la urnă, numai ca sĕ nu se deosebéscă de ai lorŭ.

Dér óre procedŭ ei mai lealŭ în alte casurĭ? Nu aţîţă tocmai ómenii guvernului mereu în contra Nemaghiarilorŭ puindu-le la îndoială patriotismulŭ?

Fóia guvernului ḑice mai departe:

„Ungurii de limbă maghiară au ce e dreptŭ unŭ lucru ce-i favoriséză faţă cu cei de altă limbă, dér acesta nu este unŭ *privilegiu* legalŭ ci numai unŭ *avantagiu* întêmplătorŭ, că adecă ei nu trebue mai întâiu sĕ înveţe limba maghiară ca concetăţenii lorŭ de altă limbă".

Va sĕ ḑică după „Pester Lloyd" tóte câte se petrecŭ aḑĭ în Ardélŭ, Bănatŭ şi Ţéra ungurécă în potriva Nemaghiarilorŭ suntŭ numai joculŭ întêmplării. Numai din întêmplare li s'au luatŭ Românilorŭ drepturile naţionale; numai din întêmplare se calcă legea de naţionalitate şi se prigonesce limba şi cultura românéscă; „Ungurii de limbă maghiară" numai din întêmplare se bucură de unŭ avantagiu, n'au privilegiu legalŭ. Decă aşa este atuncĭ organele guvernului de ce ne vinŭ mereu cu privilegiulŭ limbei lorŭ când din întêmplare voimŭ sĕ avemŭ şi noi avantagiulŭ de a ne folosi de limba nóstră maternă?

Câtŭ pentru distincţiunea trasă de pĕrŭ între „privilegiu" şi „avantagiu" ea merită a fi luată în mai de aprópe luare aminte.

Contele Taaffe despre naţionalităţile din Austria.

In şedinţa de Luni a camerei deputaţilorŭ din Viena, fiindŭ la ordinea ḑilei desbaterea specială asupra bugetului, contele Taaffe a rĕspunsŭ la unele acusărĭ ce'i le-a făcutŭ oposiţia germană. Intre altele a ḑisŭ:

Ministru-preşedinte Taaffe: „Am fostŭ făcutŭ atentŭ, séu mai bine ḑisŭ am fostŭ dojenitŭ sĕ nu punŭ faţă în faţă austriacismulŭ cu germanismulŭ. Pe câtŭ sciu, eu n'am făcutŭ nicĭ-odată acésta, căcĭ aicĭ nu vĕdŭ nicĭ o deosebire, pentru că austriacismulŭ şi germanismul esistă unulŭ lângă altulŭ. Căcĭ *tocmai aceea este caracteristica composiţiei monarchiei austriace, că se află întrênsa deosebite naţionalităţi, cari suntŭ pe deplinŭ conscie de naţionalitatea lorŭ şi au nisuinţa de a face totŭ posibilulŭ pentru lăţirea, formarea şi înaintarea culturei lorŭ, carĭ însĕ nu uită nicĭodată că suntŭ membri ai statului austriacŭ.* (Aplause în drépta) După părerea mea, germanismulŭ şi austriacismulŭ, cehismulŭ şi austriacismulŭ, polonismulŭ şi austriacismulŭ mergŭ pe deplinŭ mână în mână. Restrîngerea ce şĭ-o impunŭ singuraticele naţionalităţĭ cu privire la espansiunea naţionalităţii lorŭ, zace tocmai în acestŭ austriacismŭ. In acestŭ austriacismŭ se întemeiază însĕ şi legătura ce légă diferitele naţionalităţĭ una cu alta, adecă cu naţionalităţile ce esistă în Austria; *naţionalităţile mergŭ mână 'n mână, ţinŭ una cu alta, dér nu graviteză în afară.* (Aplause sgomotóse şi repeţite în drépta).

Pe la sfĕrşitulŭ vorbirei sale contele Taaffe a mai ḑisŭ:

...Unulŭ din vorbitorĭ a ḑisŭ, că hârtiile ce le înainteză Cebii la diferitele autorităţĭ, se resolvéză în Boemia cu iuţimea fulgerului, pe când din altă parte am auḑitŭ, că fulgerulŭ câte odată este fórte încetŭ (ilaritate). In acéstă privinţă trebue sĕ iau în apĕrare autorităţile. Ele nu potŭ resolva aşa de curêndŭ, pentru-că prea s'au înmulţitŭ afacerile, dér în acéstă privinţă voiu lua mĕsurĭ pentru viitorŭ".

„Chiămarea mea este în prima liniă de a îngriji, ca autorităţile sĕ procédă cu totulŭ nepărţialŭ şi sĕ-şĭ resolve afacerile cu totulŭ obiectivŭ, şi decă în vre-unŭ casŭ s'a întêmplatŭ vre-o părtinire orĭ protecţiune, potŭ sĕ vĕ asigurŭ, că decă vine la cunoscinţa mea, *eu de sigurŭ nu o voiu suferi.* Preste totŭ credŭ, că nicĭ în administraţia politică, nicĭ în altă direcţiune nu e permisŭ sĕ esiste protecţiunea. *Căcĭ autorităţile suntu pentru popore* (Viue aprobărĭ în drépta) *şi nu pentru o singură naţionalitate şi nicĭ pentru o singură persona* (Aplause în drépta.) *Autorităţile trebue sĕ corespundă, pe câtŭ numai le este cu putinţă, recerinţelorŭ poporaţiunei întregĭ!*"

DIN AFARĂ.

Şcolele italiane în Turcia.

Se scie că de când Italia a luatŭ pe séma ei sĕ stabiléscă şcóle naţionale italiane în diferite oraşe ale Turciei, întêlnesce din partea autorităţilorŭ turcescĭ marĭ dificultăţĭ. Din causa acésta d-lŭ Crispi a remisŭ lui Photiades-paşa o notă semnalândŭ unŭ incidentŭ gravŭ întêmplatŭ la Alep, unde mai multe lăḑĭ adresate consulului italianŭ au fostŭ oprite de vamă, sub pretextŭ

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS."

Ceva despre numele proprii la noi.

La Crişulŭ-albŭ, 26 Faurŭ 1889.

Despre numele proprie la noi a scrisŭ d-l Leşianu, într'un numer trecut al „Gaz." Sĕ cercămŭ originea numelorŭ nóstre în istoria Romei şi în limba latină: aşa ne învéţă, şi sĕ-lŭ ascultămŭ! Documintele despre originea şi naţionalitatea latină suntŭ la noi fórte multe şi sĕmĕnate pe tóte terenele, de nicĭ nu putemŭ prevedé, când vomŭ ajunge sĕ completămŭ inventatoriulŭ.

Aşŭ dori sĕ mai adaugŭ ceva la cele ḑise de d-lŭ Leşianu, şi anume pentru cei carĭ se vorŭ ocupa de acéstă temă în viitorŭ:

1. Precum avemŭ în limba nóstră unele cuvinte, carĭ nu se află în limba latină, dér le aflămŭ în celelalte limbĭ surorĭ: italiană, francesă, provençală etc. ca o dovadă despre originea comună, dér mai desŭ despre vechitatea acelorŭ cuvinte, cĭ au trăitŭ încă înainte de clasicitatea latină, — aşa suntemŭ şi cu numele proprie românescĭ, că multe le găsimŭ la năţiunile surorĭ, precum: *Borha, Bota, Costa... Manu... Sforţa* etc. Cumcă aceste nume nu sunt casualĭ, se dovedesce şi cu legătura dintre ele, şi ca de esemplu, sĕ ne ocupămŭ aicĭ de numele disŭ mai întêiu: *Borha*.

In Ispania, în patria natală a împĕratului Traianu, esistă familia *Borja*. Acolo, acestŭ *j* are o pronunciaţiune proprie, ce ţine mijloculŭ între *gi* şi *h*. Când unŭ ramŭ femeninŭ din acéstă gentilitate principéscă se mută în Italia sub pontificele Alexandru V, obţinŭ dela Italianĭ pronunciaţiunea *Borgia*, şi aşa se numescŭ până astăḑĭ; éră noi amŭ preferitŭ *h* şi decĭ: *Borha*.

Nimica de miratŭ, decă împĕratulŭ *Traianŭ*, ca spaniolŭ, avea predilecţiune sĕ aducă Spaniolĭ în Dacia *traiană*, de mai audimŭ şi astăḑĭ nuanţa castiliană în limba nóstră d. e. *hier* în locŭ de *fer*, *hierbere* în locŭ de *ferbere*, *hiiu* pentru *fiiu* etc. Apoi pe când alte limbĭ au diminutive, éră maritive mai de felŭ nu, pe atuncĭ castiliana ca şi limba nóstră posede maritive cu mulţimea, şi mai tóte asemenea, de ne surprinde asĕmĕnarea.

2. Unele nume suntŭ latine, nu numai cu rĕdĕcina, bună-óră *Temişiu*, *Crişiu*, ci şi diminutivele d. e. *Crisciori* (astăḑĭ numele a lorŭ două comune, va sĕ ḑică *Crişuri mici*) s'au pututŭ nasce numai cu ajutorulŭ formaţiunei purŭ latine.

3. Avemŭ şi noi nume din profesiuni, cum s'au formatŭ în Germania şi pe aiurea, începêndŭ din seclulŭ alŭ doisprĕ-decelea, aşa ḑicemŭ: *Argintarŭ* (neguţătorii marĭ, bancherii, la străbunii noştri şi în Roma se numiau argintarĭ, deşi ar fi neguţătoritu cu aurŭ séu cu assignate, că argintulŭ ţinea loculŭ banului, alungândŭ arama şi oprindŭ aurulŭ, şi considerându-le aceste metale mai vêrtonŭ de articole comune de comerciu, şi mai obvenia aurulŭ la vasele templelorŭ şi la neguţetoria internaţională, dér puţinĭ banĭ din aurŭ) — *Berariu* (că părinţii noştri încă până şi în secululŭ presinte ferbeau bere (olăină), deşi nu cea germană), *Faură*, *Popa* etc.)

Aicĭ este de observatŭ, că precum nu posedemŭ unŭ nume, din o astfelŭ de profesiune, ce n'am prăcticat'o, aşa nu avemŭ nume nicĭ din o astfelŭ de funcţiune, ce nu ni-ar fi rĕmasŭ dela Roma. Mai lămuritŭ mĕ voiu esprima aducêndŭ d. e. numele: *Popa*.

Scimŭ că împĕratulŭ Augustŭ a organisatŭ cultulŭ şi ierarchia. In frunte se puse pe sine însuşĭ, cu numirea de „pontifice". In capulŭ singuraticelorŭ provincii steteau *hiereii*, séu cum amŭ ḑice astăḑĭ mitropoliţii. Sub „hierei" erau *flaminii*, astăḑĭ bună óră episcopii. Toţĭ aceştia, consideraţĭ ca demnitarĭ de statŭ. In fine, prin comune séu colonii erau *popii*, carĭ făceau jertfele pe altare, junghiarea vitelorŭ. şi trăiau dela altare, cum amŭ ḑice din stole.

Când apoi împĕratulŭ Aurelianŭ li-a poruncitŭ străbunilorŭ noştri sĕ trécă Dunărea, au trecutŭ şi s'au dusŭ toţĭ diregĕtorii de statŭ şi demnitarii statului: *hiereii* şi *flaminii*, însĕ *popii* au rĕmasŭ loculuĭ, pentru că erau concrescuţĭ cu necesităţile şi cu datinele religióse ale poporului, şi pentru că nu puteau duce cu sine altarele dela carĭ trăiau.

Aicĭ se vede causa, pentru ce întêmpinămŭ aşa adeseorĭ numele de familia *Popa*, dér nicĭ unŭ Românŭ nu pórtă numele de *Hiereu* séu de *Flaminŭ*.

Aşa s'a formatŭ tradiţiunea hierarchiei, precum o vedemŭ şi astăḑĭ la noi, adecă: când se agită de unŭ lucru naţionalŭ, de o adunare mare, vinŭ *popii* toţĭ *in capita*, ca bunĭ naţionalişti, dér cu *iereii* şi cu *flaminii* noştri suntemŭ de pacoste şi de crîmpiţă.

că ar fi conţinută cărţi şcolare. D-lŭ Crispi semnaléză afară de asta că, după ordinulŭ guvernatorului din Alep, ulemalele ţinŭ discursurĭ prin moskee contra şcólelorŭ italiane şi că aceste predice constitue unŭ pericolŭ seriosŭ pentru consulatulŭ italianŭ şi personalulŭ şcólelorŭ. D-lŭ Crispi conchide cerêndŭ ca Pórta sĕ ia mĕsurĭ sĕ remedieze acéstă situaţiune şi sĕ cheme pe guvernatorulŭ din Alep la respectulŭ datorit Italiei, fără de care Italia ar fi silită sĕ lucreze în modulŭ celŭ mai conformŭ cu interesele sale.

Din dieta unguréscă.

In şedinţa dela 8 Martie, *Gullner* dice, că opoziţia moderată nu vrea sĕ atace unitatea armatei, ci doresce numai ca esamenulŭ de oficerŭ sĕ se facă 'n limba ungurescă. Limba ungurescă nu trebue sĕ fiă dată îndĕrĕtulŭ celei germane. „Ce efectŭ ar trebui sĕ aibă asupra naţionalităţilorŭ nóstre, décă ar vedé, că noi nu putemŭ efectui posiţiunea cuvenită suveranităţii propriei nóstre limbĭ a statului?“ Nu primesce paragrafii.

Andreas *György*, liberalŭ, ţine la armata naţională ungurescă, dér adĭ trebue sĕ rĕmână pe lângă pactulŭ din 1867. Ce privesce faptulŭ de repeţite orĭ citatŭ, că armata n'a admisŭ încă titlulŭ „împĕrătescă *şi* regescă“, dice, că dreptulŭ armatei d'a admite orĭ nu unŭ titlu nu e 'ntemeiatŭ în nicĭ o lege. Putemŭ decĭ pretinde necondiţionatŭ aplicarea absolută a titlului admisŭ în lege. Cestiunea principală e, că ce putemŭ face în faţa aspiraţiunilorŭ naţionale în cadrul legii din 1867, peste marginile căreia nu-i ertatŭ a trece. Discuţiunea dreptuvilorŭ coronei e curatŭ academică. Lege e aceea, asupra căreia cadŭ de acordŭ parlamentulŭ — şi acesta e naţiunea — şi coróna. E nepoliticŭ decĭ şi nu în interesulŭ ţĕrii a aduce în discuţiune unŭ dreptŭ, ce până acum legislaţiunea ilŭ numĕră ca aparţinêndŭ Maiestăţii Sale. Sĕ punemŭ casulŭ, că legislaţiunea ungurescă ar pretinde introducerea limbei ungurescĭ în armata comună. Esperienţa a arĕtatŭ, că deja moţiunea primită aci. are dincolo de Laita efectulŭ, că acolo vreu sĕ pună în loculŭ limbei naţionale limba maternă. Acésta ar strica dualismului şi ar promova curentulŭ federalistŭ, cădêndu-i jertfă interesulŭ ungurescŭ. S'ar introduce în armată materia descompunĕtóre a ideii naţionale. Asta nu o vremŭ. Décă amŭ vîrî în articululŭ 12 de lege din 1867 idea de naţionalitate, atuncĭ s'arŭ produce resultate neplăcute, când aceste legĭ se vorŭ desbate din nou în Austria. Cumcă acésta nouĕ Ungurilorŭ, ca Ungurĭ, nu ne e în avantagiu, e clarŭ.

Acéstă tradiţiune s'a manifestatŭ în lungulŭ istoriei de repeţite orĭ, odată ne părăsiră lăsându-ne pradă Sêrbilorŭ, încâtŭ numaĭ *popa* şi *opinca*, cu puterĭ aliate, au putută sĕ ne scótă de sub ierarchia sêrbéscă şi sĕ recucerescă naţionalităţii romàne biserica sa, ce apĕsătorii o sêrbiseră şi o greciseră; altădată cei ce se gerau de prelaţĭ ai noştri, făceau trebĭ comune cu feudalii, la Zarandŭ în contra lui Horia şi comitatului Aradului în contra micilorŭ proprietarĭ liberĭ scl. Nu amŭ avutŭ norocŭ cu *iereii* şi cu *flaminii* noştri; istoria încă e supusă la unŭ fatalismŭ. Cu adevĕratŭ au fostŭ şi escepţiunĭ: Vulcanŭ, Şaguna, Şuluţŭ. Décă dela aceştia s'ar inspira presintele şi viitorulŭ, ar fi mila lui Dumnedeu!

Incheiu cu acestea. Mijlócele şi timpulŭ nu mĭ-au permisŭ sĕ facŭ o disertaţiune scientifică-literară, precum ar merita obiectulŭ, binevoiéscă decĭ onor. cetitorĭ a primi acestea ca o foişóră modestă spre îndemnulŭ altora la cercetărĭ mai marĭ.

Akusiu *Ugron* vorbi contra paragrafilorŭ.

SCIRILE DILEI.

Têrgulŭ de ţéră din Clujiu, ce s'a încheiatŭ în 12 Martie, a fostŭ slăbuţŭ. Mărfurĭ au fostŭ destule, dér nu erau cumpĕrătorĭ. Industriaşii au rĕmasŭ nemulţămiţĭ. Asemenea a fostŭ slabŭ şi têrgulŭ de vite. Abia s'au vêndutŭ cu totulŭ 1414 vite cornute şi 196 cai. Preţulŭ vitelorŭ de jugŭ şi alŭ viţeilorŭ de prăsilă s'a mai urcatŭ puţinŭ. S'au vêndutŭ părechia de boi de jugŭ cu 250—320 fl., de îngrăşatŭ cu 180—200 fl., o vacă cu viţelŭ micŭ 70—80 fl., o vacă sterpă 45—55 fl., părechia de bivolĭ 170—200 fl., părechia de bivoliţe 120—140 fl. Cai mijlocii de hamŭ 50—100 fl. séu şi mai puţinŭ; câţiva cai s'au vêndutŭ şi cu 200—250 fl. Bucate au fostŭ transportate puţine la têrgŭ, din causă că drumurile suntŭ prea grele.

***

Trecĕtorĭ nouĕ în Carpaţĭ. „Românulŭ“ scrie: Prin luna Aprilie se vorŭ înfiinţa încă două trecĕtorĭ la fruntariile nóstre dinspre Austro-Ungaria.

***

Materialulŭ necesarŭ de rĕsboiu pentru flotila română va sosi în dilele acestea la Galaţĭ.

***

Incendiu. In Boiu-mare, fiulŭ de 16 anĭ alŭ lui Petru Gurşa, după ce a datŭ nutreţŭ vitelorŭ, lăsă în grajdŭ lampa aprinsă. Curêndŭ după aceea se pomeniră ómenii că arde grajdulŭ. Se vede că se rĕsturnase lampa. Paguba e de 100 fl. asiguraţĭ. In Ucea-de-josŭ a arsŭ şura lui Neculae Glăjaru. Paguba e de 204 fl.

***

Postŭ de magistru postalŭ e de ocupatŭ, cu contractŭ şi cauţiune de 400 fl., în Ciucia, comit. Cojocnei. Léfa 510 fl. pe anŭ, 75 fl. cheltuelĭ de cancelariă şi 96 de distribuire, apoi 10% tanţieme din venitulŭ brutŭ alŭ oficiului telegraficŭ de acolo, precum şi o sumă de espedare, ce se va hotărî ulteriorŭ. Petiţiunile se adreséză la direcţiunea poştala şi telegrafică din Sibiiu.

***

Jubileu. Academia ungurescă din Oradea-mare serbéză la 17 Martie n. jubileulŭ de 100 anĭ de când s'a înteneiatŭ.

***

Diarulŭ „Pester Lloyd.“ In 1888 societatea diarului „Pester Lloyd“ a avutŭ veniturĭ 396,527 fl., cheltuelĭ 340,007 fl. Decĭ venitŭ curatŭ 49.520 fl., cu 12,162 fl. mai multŭ ca în 1887.

Corespondenţa „Gaz. Trans.“

Clujiu, 10 Martie 1889.

Trăéscă brava inteligenţă română din Clujiu! Trăéscă spiritulŭ înfrăţirei, unirei şi alŭ conlucrărei cu puterĭ unite!

Brava inteligenţă română din Clujŭ a făcutŭ o faptă, ce merită recunoscinţă — în prima liniă — din partea universitarilorŭ românĭ din locŭ, apoi din partea publicului românŭ, care faptă binefăcĕtóre e deamnă de imitatŭ.

Multămită bravei inteligenţe române din Clujiu, care prin stăruinţa'i şi îngrijirea'i adevĕratŭ părintéscă de tinerimea universitară, a decisŭ, că décă trăim în aşa de triste împrejurărĭ, de tinerimei române universitare din Clujiu nu-i e permisŭ a avé societate de lectură propriă, ca ceilalţĭ universitarĭ, sĕ i-se dea totuşĭ ocasiune de a-şĭ desvolta facultăţile spirituale şi intelectuale, a decisŭ a-o primi în sinulŭ sĕu, a-o lua sub aripile'i adăpostitóre şi protegiatóre.

Comitetulŭ casinei a cerutŭ sucursulŭ universitarilorŭ pentru de a putea da în decursulŭ postului Pascilorŭ totŭ în a doua Sâmbătă séra câte o serată literară-musicală sub protecţiunea casinei române. Tinerimea a primitŭ unanimŭ acestŭ proiectŭ salutarŭ pentru dênsa cu atâtŭ mai vêrtosŭ, că prin acésta i-se dă ocasiune nu numai de a-şĭ putea desvolta facultăţile spirituale şi intelectuale, ci i-se dă ocasiunea de a participa la astfelŭ de şedinţe, care au de scopŭ şi desvoltarea vieţii sociale.

Că cu câtŭ zelŭ a primitŭ tinerimea acestŭ proiectŭ salutarŭ, se vede de acolo, că deşi ideia acésta numai cu o sĕptĕmână mai nainte a începutŭ a se lăţi, totuşĭ în câteva dile s'a putută face unŭ programŭ atâtŭ de interesantŭ, încâtŭ Sâmbătă în 9 Martie st. n. s'a putută ţinea prima şedinţă literară-musicală, care înainte de aceea cu câteva dile numai proiectată era.

Programa acestei şedinţe, compusă din disertaţiunĭ, declamaţiune, cântŭ şi musică, a fostŭ destulŭ de interesantă ca se pótă atrage atenţiunea publicului românŭ din Clujiu şi sĕ dovedéscă, că sala casinei — de altcum destulŭ de spaţiósă — nu e destulŭ de mare ca sĕ pótă primi în sine inteligenţa română, décă se adună numai în cevaşĭ numĕrŭ mai mărişoru.

Şedinţa a deschis'o Reverendissimul d-nŭ protopopŭ alŭ Clujului, prin o vorbire demnă, a apelatŭ la totŭ Românulŭ cu carte din Clujiu, ca sĕ se înfrăţéscă şi se lucreze cu toţii pentru desvoltarea culturii nóstre românescĭ. Apeléză la stăruinţa femeii române, care póte face fórte multŭ pentru limba şi naţiunea sa. După acestea dechiară şedinţa deschisă.

După esecutarea programului, Onor. d-nŭ advocatŭ Dr. Aurelŭ Isacŭ şĭ-a esprimatŭ în câte-va cuvinte în numele publicului presentŭ îndestulirea asupra reuşitei programului esecutatŭ. Şi ca lucrulŭ acesta sĕ fie statornicŭ, propune ca sĕ se aleagă unŭ comitetŭ permanent spre compunerea programelorŭ şi supravegheiarea acestora pe viitorŭ, ceea ce s'a şi făcutŭ.

După acestea éraşĭ Reverendissimul d-nŭ G. Popŭ dechiară şedinţa închisă.

Inteliginţa română s'a depărtatŭ pe deplinŭ îndestulită cu succesulŭ primei serate literare, până ce va conveni éraşĭ peste două sĕptĕmânĭ.

Unŭ universitarŭ.

Parastasŭ pentru Archiducele Rudolfŭ.

Vameşiu-Odriheiu, 12 Mărţişorŭ n. 1889.

Ca în tóte părţile Transilvaniei, aşa şi în parochia nóstră gr. cat. V. Odriheiu încă s'a celebratŭ în 2/14 Faurŭ, adecă în diua de Intêmpinarea Domnului o sfântă liturgiă pentru sufletulŭ repausatului moştenitorŭ de tronŭ Rudolfŭ — cetindu-se şi ectenia morţilorŭ, ér după finirea st. liturgii s'a servitŭ unŭ parastasŭ anume pregătitŭ spre acelŭ scopŭ. La serviciu a participatŭ poporulŭ cu micŭ cu mare, avisatŭ fiindŭ de către antistia comunală prin doi juraţĭ încă cu o di mai înainte. La serviciu a asistatŭ tótă antistia comunală cu judele în frunte Szász Marton, care a ascultatŭ serviciulŭ Domnedeescŭ dimpreună cu mai mulţĭ consătenĭ maghiarĭ din comună. După finirea serviciului parastasului, On. d-nŭ parochŭ Nicolau Maiorŭ a ţinutŭ o cuvêntare, care a mişcatŭ inimele şi a storsŭ lacremĭ dela toţĭ cei presenţĭ, încheindŭ vorbirea cea pĕtrundĕtóre şi jalnică a disŭ, împreună cu întregŭ poporulŭ. unŭ Tatălŭ nostru pentru defunctulŭ principe Rudolfŭ şi Dumnedeu se-lŭ ierte şi odihnéscă, ér cantorulŭ docente Teodorŭ Opreanu a cântatŭ c. versulŭ sĕu celŭ plăcutŭ şi puternicŭ o poesiă ocasională.

Têrnaveanulŭ.

Sigă, comit. Şelagiu, Martie n. 1889.

Incă în dilele prime ale lui Febr. luminatulŭ nostru preotŭ Nicolau Popŭ, după o anunţare premergĕtóre cu şése dile înainte, a celebratŭ o sf. liturgiă solemnă împreunată cu parastasŭ pentru repausatulŭ sufletului Alteţei Sale prinţului de corónă Rudolfŭ, la care a participatŭ în numĕrŭ completŭ antistia comunală, curaţia bisericéscă şi unŭ numĕrŭ destulŭ de mare şi din poporŭ. Cu acea ocasiune luminatulŭ nostru preotŭ o rostitŭ şi unŭ discursŭ importantŭ arĕtândŭ calităţile eminente şi pline de tótă speranţa pentru popórele Monarchiei ale Inaltului decedatŭ şi totodată şi caducitatea vieţii lumescĭ. Pe feţele celorŭ presenţĭ se putea ceti tristeţea cea mare pentru perderea irreparabilă a Inaltului decedatŭ.

Fiă-i ţĕrîna uşóră şi memoria eternă.

Unulŭ dintre cei presenţĭ.

Urişiulŭ inferiorŭ, Martie n. 1889.

In diua de 24 Februarie parochulŭ localŭ Simeonŭ Crainicŭ, bĕtrânulŭ, a oficiatŭ o sf. liturgiă împreunată cu unŭ solemnŭ parastasŭ pentru Alteţa Sa principele de corónă Rudolfŭ. La serviciulŭ divinŭ a luatŭ parte bravulŭ notarŭ George Têrnăveanŭ şi fostŭ vênătorŭ supremŭ alŭ Alteţei Sale, toţĭ vênătorii carĭ au luatŭ parte mai multŭ ca gonacĭ la vênătorile arangiate în acestŭ ţinutŭ şi întréga poporaţiune gr. cat. din comună, şi vre-o câţiva din comuna învecinată, în fruntea cărora a fostŭ judele comunalŭ Cioloca Ilie. Când s'a cântatŭ „vecînica lui pomenire“. vênătorii au împuşcatŭ mişcândŭ prin acésta mai multŭ inimele întristate, pentru-că toţĭ speramŭ unŭ viitorŭ mai favorabilŭ, vêdêndŭ că Alteţa Sa iubesce aşa multŭ acestŭ ţinutŭ romanticŭ. La acésta a contribuitŭ şi purtarea nóstră faţă de principele de corónă şi îndeosebĭ avemŭ a mulţămi D-lui Têrnăveanŭ, carele prin purtarea sa a sciutŭ câştiga iubirea Alteţei Sale, ceea ce-i póte servi de onóre. Ómenii s'au depărtatŭ, dicêndŭ „Dumnedeu sĕ-lŭ ierte, că a fostŭ unŭ omŭ bunŭ“.

Celŭ micŭ.

NB. Se adună banĭ în raionulŭ acesta pentru ridicarea unei statue principelui de corónă Rodulfŭ în opidulŭ Gurghiu.

Idem.

Din camerile române.

Camera. Şedinţa dela 26 Februarie.

D-lŭ *Radu Stanianŭ* depune la biroulŭ camerei o petiţiune a mai multorŭ locuitorĭ din judeţulŭ Botoşanĭ, prin care cerŭ pĕmêntŭ.

La ordinea dilei este urmarea discuţiei asupra proiectului de lege pentru vêndarea moşiilorŭ statului în loturĭ micĭ ţĕranilorŭ.

Articolulŭ 2 din proiectulŭ guvernului e votatŭ.

D. Preşedinte consultă adunarea asupra modului cum trebue sĕ se facă discuţiunea amendamentelorŭ.

Se discută multŭ, însĕ nu se ia nicĭ o hotărire.

D. D. C. Popescu dă cetire articolului 3 relativŭ la avansurĭ.

Camera după lungĭ discuţiunĭ decide ca mai întéiu sĕ aibă cuvêntulŭ propunĕtorii amendamentelorŭ.

D. I. Epurcanu declară că nu-şĭ póte desvolta amendamentulŭ deórece voesce sĕ vorbéscă şi în fondŭ.

La acéstă articolŭ democraţii au propusŭ următorulŭ amendamentŭ:

„Toţĭ sătenii, carĭ vorŭ cumpĕra loturĭ de pe moşiile statului, au dreptulŭ la câte doi boi, o vacă, unŭ plugŭ şi 200 lei pentru clădirea casei, décă nu au.

„Acéstŭ avansŭ va fi plătitŭ în rate ca şi pentru plata pămêntului.

„Unŭ comitetŭ organisatŭ ad-hoc va supraveghia îndeplinirea acestorŭ disposiţii.

S. G. Panu, N. I. Micescu, Cr. Negoescu, C. C. Dobrescu, Radu Stanianŭ.

D. G. Panu susţine acéstŭ amendamentŭ. Arată că pămêntulŭ golŭ nu va servi la nimica, décă nu se vor da în acelaşŭ timpŭ şi instrumente de muncă.

Se pronunţă contra avansurilorŭ în banĭ, de órece s'ar pute ca ţĕranii sĕ întrebuinţeze banii pentru altceva.

Termină cerêndŭ camerei ca sĕ acorde avansurĭ, pentru că astfelŭ se va aduce o ameliorare sórtei ţĕranilorŭ.

D. P. P. Carpŭ susţine articolulŭ din proiectulŭ d-lui Al. Lahovary, pe care comitetulŭ delegaţilorŭ l'a suprimatŭ.

D. N. Blaremberg propune, ca avansulŭ sĕ fie de 450 lei.

D. *N. Bibescu* se pronunță pentru avansulŭ în banĭ, și în natură.

După o discuție urmată între d-nii Th. Rosetti, Paladi și Al. Lahovary, ședința se ridică la orele 6 și unŭ sfertŭ, anunțându-se cea viitóre pe 23 Febr.

Ședința dela 23 Februarie.

D-lŭ *Radu Stanianu* presintă două petiții ale maĭ multorŭ locuitorĭ din județele Buzĕu și Gorjŭ, prin care protestă în contra dărei în judecată a guvernului trecutŭ.

Se intră în ordinea dilei.

D-lŭ *I. N. Iancovescu* are cuvêntulŭ spre a susține articolulŭ 3 din proiectulŭ comitetului de delegațĭ. D-sa se rostesce în potriva avansurilorŭ în banĭ date sătenilorŭ directŭ de cătră statŭ. D-sa cere ca creditele agricole sĕ fie bine organisate. Proclamarea de principii nu-i suficientă pentru tămăduirea relelorŭ de care sufere o clasă. In constituțiune avemŭ de atâta timpŭ înscrise o mulțime de principii, dér ce folosŭ! Nu le vedemŭ nicăirea aplicate.

Tocmai ca representantŭ alŭ colegiului alŭ treilea, eu sunt de părere sĕ nu se dea aceste avansurĭ. Intervenția statului, impositele grele nu se potŭ face în statele sĕrace, decâtŭ în paguba celorŭ săracĭ.

Aci d. Iancovescu citéză esemplulŭ provinciei Bukingamsir din Anglia, unde fermierii au trebuitŭ sĕ-șĭ închidă fermele din causa taxei pentru sĕracĭ, care era fórte mare. Unŭ oratorŭ dicea, că latifundiile au pierdutŭ Italia; adevĕrulŭ este, că Italia a peritŭ din causa clasei numĕróse, care trăia din bugetŭ.

La noi, pentru ca statulŭ sĕ dea aceste avansurĭ de 600 lei la vre-o 100,000 sătenĭ, elŭ trebue sĕ impună cu 6—7 lei maĭ multŭ pe 600,000 sătenĭ. Prin urmare, în numele colegiului III, d. Iancovescu cere sĕ nu se voteze aceste avansurĭ menite a fi unŭ nou impositŭ pentru tótă clasa țĕrănéscă.

Se pune apoi la votŭ primulŭ aliniatŭ din art. 3 din proiectulŭ comitetului delegațilorŭ, în care se prevede că loturile (parțelele) sĕ fie de 6 hectare și obligațiunea pentru cumpĕrătorĭ de a se stabili cu locuințele pe moșia cumpĕrată până în trei anĭ.

D-lŭ ministru *Lahovary* declară, că guvernulŭ primesce terminulŭ de 3 anĭ propusŭ de comitetulŭ delegaților.

Acestŭ aliniatŭ se pune la votŭ prin sculare și ședere și se primesce.

Se pune la votŭ cu bile amendamentulŭ comitetului delegațiĭorŭ, care cere suprimarea alineatelorŭ 2, 3 și 4 din proiectulŭ guvernului, ce privescŭ avansurile date sătenilorŭ. — S'a respinsŭ.

Literatură.

Revista Catolică, diar literar-bisericesc, apare în Șișești (Lacfalu, p. u. Felsőbsnya) odată pe lună și costă pe anŭ 6 fl., pe $^1/_2$ anŭ 3 fl. Redactorŭ și editorŭ: Dr. *Vasilie Lucaciu*. — Anunțândŭ cu asta ocasiune reapariținnea acestei reviste, nu putemŭ lăsa neamintită imbucurătorulŭ faptŭ, că d-lŭ dr. Lucaciu încă a adoptatŭ scrierea cu semne, făcêndŭ prin acésta unitatea scrierei unŭ pasŭ și mai depate. — Fascicululŭ I de pe Ianuarie cuprinde: Epistola enciclică; Cestiunea romană, de V. L.; Celibatulŭ; Despre unirea bisericei grecescĭ: Corespondențe; Revista contimporană. — Fasciculŭ 2 de pe Februarie: Despre unirea bisericei grecescĭ (fine); Timpulŭ influrirei filosofiei scolastice cristiane; Asediulŭ Vienei; Pessimismulŭ; Corespondențe: Revista contimporană; Faptele mai însemnate din viéța eclesiastică în anulŭ 1888.

Brașovŭ, Martie 1889.

Reuniunea femeilorŭ române și Crăciunulŭ în Deva).*

[Urmare].

Dér trĕba stă întorsŭ: pseudomaioritatea F. H. L. a uneltitŭ. Dovedĭ: 2 sĕptĕmânĭ înaintea Crăciunului, precum disei în pasagiulŭ citatŭ — în lipsa d-nei *Presidente, mutată la Aradŭ*, d-na *vicepresidentă* a ținutŭ o consultare cu 7 dame fruntașe, 6 cu votŭ activŭ în comitetulŭ reuniunii. La acéstă consultare și d-na cassieră, soția d-lui F. H. L., a luatŭ parte. De ce nu a *desminţitŭ*, d-sa ținerea acestei *consultărĭ*, unde s'a angagiatŭ reuniunea?

Fiindŭ-că e adevĕrată.

Prin *retăcerea* precugetată a mutării d-nei presidente la Aradŭ, publiculŭ mare e adusŭ în rĕtăcire și va cugeta, póte, că nu 'i s'a respectatŭ dreptulŭ de inițiativă și d-na vicepresidentă a călcatŭ sfera sa de activitate. Étă ce dice însĕ §. 24 din statute:

„Vicepresidenta reuniunii substitue presidenta în casŭ de împedecare a acesteia“.

Cumcă învinuirea acésta o și face, dovedesce la urma articlului dicêndŭ:

„Este încontestabilŭ, că până când reuniunea își *are presidentă*, sa, nimenĭ nu are dreptulŭ a face nicĭ unŭ pașŭ și nicĭ unŭ actŭ în numele ei“.

Dér §-lŭ 1 din statute dice: „reședința reuniunii este Deva, la ce §-ulŭ 15 adauge: „. . . și aci se țină și ședințele lui“,

Binele reuniunii ar cere așaderă, ca „actuala presidentă“, d-na Ana Petco, sĕ ostenéscă adeseorĭ la Deva, sĕ conducă agendele reuniunii în persónă — ceea ce ar fi o jertfă prea mare — séu sĕ renunțe dela unŭ postŭ, a cărui sarcinĭ neîmplinindu-le, sufere reuniunea.

Apoi *„damele române“*, carĭ au contribuitŭ pentru pomulŭ Crăciunului, nu suntŭ ele óre mai tóte și membrele comitetului, séu membrele reuniunii? Ba da. Cu bărbațĭ cu totŭ.

Cine și in virtutea cărorŭ *scopuri* ale reuniunii a pututŭ pseudomaioritatea privi așaderă unŭ „afront“ în faptulŭ, că s'a emisŭ o colectă sub firma reuniunii. Póte e reuniunea periclitată? Vorbă sĕ fie; sĕ consultămŭ nițelŭ statutele: §. 1 dice: *„Scopulŭ* reuniunii e în prima linie: înaintarea industriei de casă; ér într'a doua: *ajutorarea fetițelorŭ* și vĕduvelorŭ sĕrace“.

D-lŭ F. H. Longinŭ s'a retrasŭ dela împărțirea darurilorŭ d-sale, a calului din Troia, le-a trimisŭ directorului școlei, părintelui Ioanŭ Papiu, ca „acesta sĕ le împartă“. Și directorulŭ școlei — negalantŭ ce a fostŭ! — le-a trimisŭ la școlă, le-a pusŭ la disposițiunea dómnei vice-presidente șia deschisŭ festivitatea din tótă inima, cu graiu dulce, mulțamindŭ reuniunii femeilorŭ române, celorŭ de față și tuturorŭ binefăcĕtorilorŭ pentru darurĭ.

„Declarŭ de neadevĕrată fapta ce'i se atribue reuniunii“ dice d-lŭ F. H. Longinŭ. Ii respundŭ prin producerea urmĕtórei:

„Declarațiunĭ.

„Ca membri oculari la festivitatea pomului de crăciunŭ, arangiatŭ în numele „Reuniunii femeilorŭ române din comitatulŭ Hunedorii“, venimŭ a declara, că corespondența apărută în urii 7 și 8 ai „Tribunei“, subscrisă de d-lŭ Augustŭ A. Nicóră, ca secretarŭ alŭ reuniunii de femei și totodată epitropŭ, este întru tóte adevĕrată și esactă, declarându-ne solidarĭ cu ea“.

„Deva, 1 (13) Februarie 1889“. 1. Alexiu Olariu mp., advocatŭ și membru de încredere alŭ „Reuniunii femeilorŭ române din comitatulŭ Hunedorii“. 2. George Nicóră mp., parochŭ gr. or. 3. Ioanŭ Ghila sen. mp., epitropŭ controlorŭ. 4. Loghinŭ Ardeleanŭ mp., epitropŭ cassarŭ. 5. Nichita Luculețiu mp., învĕțătorŭ, proprietarŭ, secretarŭ alŭ însoțirei de anticipațiune „Hunedóra“, notarŭ alŭ comitetului parochialŭ. 6. Petru Merina mp., 7. Ioanŭ Crișoveanŭ mp., 8. Ioanŭ Ciontea mp., 9. George Duma mp., 10. Niculae Stanciu mp., 11. Iosifŭ Budŭ mp., 12. Petru Ghila mp., membri în comitetulŭ parochialŭ.

Intemeiatŭ pe aceste date declarŭ tóte afirmările jignitóre ale pseudomaioritățiĭ de clevetirĭ încâtŭ privesce arangiarea pomului de Crăciunŭ din anulŭ 1888; ér în ce privesce afirmarea, că în 1887 nu s'ar fi arangiatŭ pomulŭ Crăciunului în numele reuniunei, ilŭ rogŭ sĕ scótă din dulapulŭ de după ușa cancelăriei sale nrl. 19 din colecțiunea archivarului reuniunei, a fratoluĭ sĕu, și afle următorulŭ pasagiu:

„Comitetulŭ D-vóstră s'a cugetatŭ în fine și a alŭ doilea scopŭ alŭ reuniunei nóstre, la celŭ caritativŭ a decisŭ, ca in anulŭ trecutŭ (1887) se impartă între copiii de școlă din Deva haine, cărțĭ (?), recuisite de scrisŭ (?) și alte lucrurĭ trebuinciόse. Pentru acésta s'a inițiatŭ o colectă la publiculŭ din Deva și resultatulŭ a fostŭ unŭ frumosŭ și bogatŭ pomŭ de Crăciunŭ ș. cl.“

Acestŭ pasagiu alŭ proiectului raportului generalŭ s'a cetitŭ în ședința comitetului reuniunei femeilorŭ din 5 Februarie 1888 și s'a primitŭ cu unanimitate, fiindŭ de față F. H. Longinŭ sub presidența d-nei Ana Petco, atuncĭ încă în Deva.

Ér decă l'ar nega, mai am și altŭ documentŭ la mână, totŭ din acea ședință raportulŭ generalŭ originalŭ purisatŭ și subscrisŭ de secretarii Petru Drăgits jun. și Augustŭ A. Nicóră.

Mĕ mirŭ multŭ, că F. H. Longinŭ nu s'a genatŭ a nega fapte petrecute la anulŭ 1887, pentru ca sĕ-șĭ făurescă îndreptățirea a ataca acelașŭ lucru făcutŭ de alții în anulŭ viitorŭ. Étă raportulŭ gen. ce dice:

„Iér comitetulŭ DV. (va sĕ dică nu „damele române“) a cugetatŭ și la alŭ 2-lea scopŭ alŭ reuniunii, la celŭ caritativŭ, și a decisŭ a se împărți între copiii școlei române din locŭ haine, încălțăminte, arangiândŭ și unŭ pomŭ de Crăciunŭ“ etc.

Pe basa acestorŭ documente declarŭ de neadevĕrată afirmurea pseudomaiorității, că reuniunea a fostŭ numai *contribuitóre*, nu și *arangiatóre* la pomulŭ Crăciunului.

Dér e prebatŭ, F. H L., căcĭ dice: „și încătŭ totușĭ d-sa (adecă părintele Ioanŭ Papiu) ar fi disŭ așa ceva (în vorbirea de deschidere, cumcă reuniunea a arangiatŭ pomulŭ crăciunului) atuncĭ a dis'o rĕu informatŭ.“ Părintele I. Papiu însĕ numai atuncĭ s'a hotărîtŭ a ține vorbirea de deschidere, pentru reuniune, când a cetitŭ o declarațiune a 4 dame fruntașe, din cele 7, (6 m. în comitetŭ) carĭ au luatŭ parte la consultarea amintită.

D-lŭ F. H. Longinŭ afirmă mai departe: a) că August A. Nicoară nu este secretarulŭ reuniunii femeilorŭ, fiindŭ demisionatŭ din postulŭ sĕu de cătră actuala presidentă, d-na Ana Petco (mutată la Aradŭ, precum scimŭ) — pentru purtare necuviinciósă și *necualificabilă*, b) că e o cutezanță nedescriptibilă. că acestŭ pseudosecretarŭ ia în deșertŭ numele *reuniunii*, care (adecă reuniunea) a fostŭ silită a demisiona; c) și că tóte aceste atuncĭ le comite, când e îndeobsce cunoscutŭ și tótă lumea scie, că nu mai e secretarŭ; d) chiar și casina l'a scosŭ dintre membrii séi. negreșitŭ pentru o „purtare incualificabilă“ — își va fi cugetândŭ publiculŭ mare: forte naturalŭ; e) ba l'a scosŭ și institutulŭ de banĭ „Hunedóra“ din postulŭ sĕu de comptabilŭ ajutorŭ. Negreșitŭ va fi falsificândŭ cambii, etc. — a făcutŭ fără de legĭ, a înșelatŭ scl. — trebue sĕ cugete publiculŭ, și F. H. Longinŭ l'a crutatŭ chiar pe acestŭ omŭ de nu a spusŭ motivele scóterei sale.

Retăcerea precugetată a *motivelorŭ* din partea acusatorului publicŭ voiu scormoni-o eu însĕ. „Da liegt der Hund begraben“. Aprópe tóte suntŭ scornite. Totulŭ se reduce la o singură di, la: *5 Februarie 1888.*

(Finea va urma.)

August A. Nicoară m. p.
secretarŭ alŭ „reuniunii femeilorŭ române din comit. Hunedorii.“

*) Ținêndŭ sémă de dreptulŭ de apĕrare, dămŭ locŭ acestei corespondențe lăsândŭ rĕspunderea pentru cele cuprinse în ea în sarcina scriitorului. Red.

TELEGRAMELE „GAZ. TRANS.

(Serviciulŭ biuroului de coresp. din Pesta)

Berlinŭ, 14 Martie. Se asigură, că contra-visita monarchului Austro-Ungariei se va face în cursulŭ verii.

Parisŭ, 14 Martie. Poliția a făcutŭ la conducĕtorii ligei patriotice perchisițiunĭ domiciliare, dér fără resultatŭ. S'a rĕspânditŭ sgomotulŭ, că Deroulède a fostŭ arestatŭ. Comisiunea camerei a hotărîtŭ sĕ propună a se admite urmărirea judecătorescă a lui Laguerre, Laisant, Turquet.

au avutŭ peste 50 dile de patinatŭ.

Belgradŭ, 14 Martie. Se vorbesce cu hotărîre, că Regina Natalia n'are sĕ se reîntórcă.

DIVERSE.

Fapte jidovescĭ. Poliția din Odesa a arestatŭ pe comisionarulŭ de grâne Solomon Grimberg, sub denunțarea că acestŭ onestŭ comerciante în locŭ de grâne ar fi comisionatŭ la Constantinopole nisce fete rutene, ce prin înșelăciune le aducea din fundulŭ provincielorŭ la Odesa. Ultimulŭ transportŭ vêndutŭ în casele publice din Stambulŭ se compunea din 8 copile, pe care evreulŭ le-a culesŭ prin satele din apropiere de Nicolaef. Ambasada rusă din capitala Turciei a remisŭ o notă guvernului otomanŭ, rugându-lŭ a dispune ca sĕ se facă o perchisiția prin tóte casele publice, pentru a stabili numĕrulŭ fetelorŭ ruse, vêndute de evreii din Rusia.

Necrologŭ.

Ana Cosma, născută Zdroba, ca soția, Lucreția ca fică, Augustinŭ Cosma paroch gr. cat. în Feirdŭ și soția sa Iulia cu fii lorŭ Sabinŭ, Alesandru, Augusta și Emilŭ ca nepoțĭ, Demetriu Zdroba parochŭ gr. cat. în Panticeu ca socru, Maximilianŭ Codarcea parochŭ și adm. protop. în tract. Pogăcelei ca afin, și fii acestuia Virgilŭ teologŭ, Alesandru medicinistŭ, și Victorŭ studentŭ ca nepoțĭ: cu inima frântă de durere aduce la cunoscință, că prea iubitulŭ lorŭ soțŭ, tată, unchiu și afinŭ **Nicolau Cosma**, parochŭ gr. cat. și notarŭ tractualŭ, după unŭ morbŭ greu și îndelungatŭ și-a redatŭ nobilulŭ séu sufletŭ în mânile Creatorului Sâmbătă în 9 Martie st. n. la 8 óre diminéța, în alŭ 56-lea anŭ alŭ vieții sale pline de activitate pentru biserică și națiune în alŭ 31-lea anŭ alŭ preoției și fericitei sale căsĕtorii, fiindŭ provĕdutŭ cu sântele sacramente ale muribundilorŭ. In repausatulŭ în Domnulŭ a perdutŭ familia sa rademulŭ celŭ din urmă, care i-a fostŭ corona sa, poporulŭ din Juculŭ sup. pe prea bunulŭ și iubitulŭ păstoriu sufletescŭ, ér națiunea română unŭ zelosŭ autoluptătorŭ pentru drepturile sale. Osemintele-i pămêntescĭ, după sevêrșirea funcțiunilorŭ religióse funebrale, se vorŭ astruca lângă Biserica gr. cat. din Juculŭ sup. Marțĭ în 12 Martie la 10 óre a m.

Fiă-i țĕrîna ușoră și memoria binecuvêntată!

Juculŭ sup., la 10 Martie 1889.

Cursulŭ pieței Brașovŭ
din 14 Martie st. n. 1889.

Bancnote româneseĭ	Cump.	9.45	Vend.	9.48
Argintŭ românescŭ -	„	9.38	„	9.43
Napoleon-d'orĭ - - -	„	9.60	„	9.62
Lire turcescĭ - - -	„	10.84	„	10.88
Imperialĭ - - - -	„	9.84	„	9.88
Galbinĭ	„	5.62	„	5.65
Scris. fonc. „Albina“ 6%	„	101.—	„	—.—
„ „ „ 5%	„	98.50	„	99.—
Ruble rusescĭ - - -	„	127.—	„	128.—
Discontulŭ - - - -	$6^1/_2$—8% pe anŭ.			

Cursulŭ la bursa de Viena
din 13 Martie st. n. 1889.

Renta de aurŭ 4% - - - - - - -	101.60
Renta de hârtiă 5% - - - - - - -	94.15
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare -	146.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (1-ma emisiune) - -	99.20
Amortisarea datoriei căiloru ferate de ostŭ ungare (2-a emisiune) - -	120.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune) - -	114.60
Bonurĭ rurale ungare - - - - -	104.75
Bonurĭ cu clasa de sortare - - - -	104.75
Bonurĭ rurale Banatŭ-Timișŭ - - -	104.75
Bonurĭ cu cl. de sortare - - - -	104.75
Bonurĭ rurale transilvane - - - -	104.75
Bonurĭ croato-slavone - - - - -	104.50
Despăgubirea pentru dijma de vinŭ ungurescŭ - - - - - - - -	99.85
Imprumutulŭ cu premiulŭ ungurescŭ	137.75
Losurile pentru regularea Tisei și Seghedinului - - - - - - - -	120.25
Renta de hârtiă austriacă - - - -	83.10
Acțiunile băncei austro-ungare - -	892.—
Acțiunile băncei de creditŭ ungar. -	309.=
Acțiunile băncei de creditŭ austr. -	302.—
Galbenĭ împĕrătescĭ- - - - - - -	5.70
Napoleon-d'orĭ - - - - - - - -	9.62
Mărcĭ 100 împ. germane - - - -	59.45
Londra 10 Livres sterlinge - - - -	121.80

Editorŭ și Redactorŭ responsabilŭ:
Dr. Aurel Mureșianu.

Avisŭ d-lorŭ abonațĭ!

Domnii, ce se abonéză din nou, sĕ binevoiască a scrie adresa lămuritŭ și sĕ arate și posta ultimă.

Totodată facemŭ cunoscutŭ tuturorŭ D-lorŭ abonațĭ, că mai avemŭ din anii trecuțĭ numerĭ pentru complectarea colecțiunilorŭ „Gazetei“, precum și câteva întregĭ colecțiunĭ, pentru carĭ se potŭ adresa la subsemnata Administrațiune în casŭ de trebuință.

Administraț. „Gaz. Trans.“

A. Plecarea postelorŭ.

a) Dela Brașovŭ la *Reșnovŭ-Zernescĭ-Branŭ*: 12 óre 30 m. după amedĭ
b) „ „ „ *Zizinŭ:* 4 óre după amedi.
c) „ „ în *Secuime* [S. Georgĭ]: 1 oră 30 minute noptea.
d) „ „ la *Făgărașŭ*: 4 óre dimineța.
e) „ „ la *Săcele:* 4 óre dimineța.

B. Sosirea postelorŭ:

a) Dela *Reșnovŭ-Zernescĭ-Branŭ* la Brașovu: 10 óre înainte de amedĭ
b) „ *Zizinŭ* la Brașovŭ: 9 óre a. m.
c) Din *Sĕcuime* la Brașovŭ: 6 óre sera.
d) „ *Făgărașŭ* la Brașovŭ: 2 óre dimineța.

Mersulŭ trenurilorŭ

pe liniele orientale ale căii ferate de statŭ r. u. valabilŭ din 1 Iunie 1888.

Budapesta—Predealŭ

	Tren de persóne	Trenu accelerat	Trenu omnibus	Trenu mixt
Viena	11.10	8.—		
Budapesta	7.40	2.—	3.10	6.18
Szolnok	11.06	4.05	7.38	9.38
P. Ladány	2.02	5.47	5.39	12.02
Oradea-mare	4.18	7.01	8.46	1.51
		7.11	9.18	2.11
Várad-Velencz.			9.27	2.19
Fugyi-Vásárheli			9.44	2.32
Mezo-Telegd		7.41	10.21	2.55
Rev		8.10	11.38	3.38
Bratca			12.16	4.01
Bucia			12.54	4.23
Ciucia		9.04	1.57	4.49
Huiedin		9.34	3.11	5.31
Stana			3.40	5.40
Aghiriș			4.15	6.12
Ghirbeu			4.36	6.24
Nădășel			4.58	6.38
Clușiu		10.34	5.26	6.56
	11.15			7.15
Apahida	11.34			7.41
Ghiriș	12.45			9.18
Cucerdea	1.30			10.—
Uióra	1.37			10.09
Vințulu de susŭ	1.45			10.19
Aiud	2.07			10.48
Teiușŭ	2.26			11.55
Crăciunelŭ	3.11			12.34
Blașiu	3.24			12.52
Micăsasa	3.54			1.34
Copșa mică	4.09			2.19
Mediașu	4.21			2.46
Elisabetopole	5.11			3.31
Sighișora	5.45			3.59
Hașfalĕu	6.12			4.32
Homorodŭ	7.32			6.53
Ágostonfalva	8.17			7.21
Apatia	8.37			8.23
Feldióra	9.06			9.02
Brașovŭ	9.45			9.52
	1.55			
Timișŭ	2.53			
Predealŭ	3.28			
Bucurescĭ	9.35			

Predealŭ—Budapesta

	Tren de persóne	Trenu accelerat	Trenu mixt	Trenu omnibus
Bucurescĭ			7.30	
Predealŭ			1.14	
Timișŭ			1.45	
Brașovŭ	—.—		2.32	
	4.10		7.10	
Feldióra	4.56		7.31	
Apața	5.37		8.14	
Ágostonfalva	6.07		8.36	
Homorodu	6.55		9.12	
Hașfaleu	8.36		10.24	
Sighișóra	9.13		10.46	
Elisabetopole	9.56		11.19	
Mediașu	10.37		11.47	
Copșa mică	10.59		12.02	
	11.16		12.09	
Micăsasa	11.37		12.25	
Blașiu	12.16		12.53	
Crăciunelŭ	12.33		1.05	
Teiușŭ	1.51		1.47	
Aiudŭ	2.18		2.08	
Vințulŭ de susŭ	2.48		2.30	
Uióra	2.56		2.37	
Cucerdea	3.14		2.53	
Ghirișu	4.01		3.26	
Apahida	5.28		4.40	
Clușiu	5.56		5.—	
	6.37	5.32		8.—
Nădășelu	6.58			8.36
Gîhrbău	7.14			9.02
Aghireșŭ	7.29	6.11		9.32
Stana	7.56			10.11
B. Huiedin	8.18	6.43		10.51
Ciucia	8.58	7.12		12.16
Bucia	9.15			12.50
Bratca	9.34			1.19
Rev	9.53	7.51		2.—
Mezo-Telegd	10.25	8.17		3.04
Fugyi-Vásárheli	10.47			3.36
Várad-Velencze	10.57			3.52
Oradea-mare	11.04	8.42		4.03
	11.19	8.47	10.50	4.47
P. Ladány	1.15	10.08	1.33	7.30
Szolnok	3.29	11.51	3.29	3.15
Budapesta	6.33	1.55	7.45	10.—
Viena	2.50	7.15	6.05	

B.-Pesta-Aradŭ-Teiuș

	Trenu omnibus	Trenu de pers.	Trenu de pers.
Viena		11.10	2.—
Budapesta		8.20	9.05
Szolnok		11.20	12.41
Aradŭ		4.10	5.45
	2.17	4.30	6.—
Glogovațu	2.37	4.43	6.13
Gyorok	3.19	5.07	6.38
Paulișu	3.43	5.19	6.51
Radna-Lipova	4.05	5.41	7.10
Conop		6.09	7.37
Bêrzava		6.28	7.55
Soborșinŭ		7.25	8.42
Zamu		8.01	9.12
Gurasada		8.34	9.41
Ilia		8.55	9.58
Branicica		9.19	10.17
Deva	1.47	9.51	10.42
Simeria (Piski)	2.08	10.35	11.07
Orăștia		11.09	11.37
Șibotu		11.39	12.—
Vințulŭ de josŭ		12.12	12.29
Alba-Iulia	8.55	12.29	12.46
Teiușu	9.54	1.16	1.26

Teiuș-Aradŭ-B.-Pesta

	Trenu mixt	Trenu de pers.	Trenu mixt
Teiușu	11.24	3.—	1.42
Alba-Iulia	12.09	3.44	2.32
Vințulŭ de josu	12.30	4.10	
Șibotu	1.01	4.43	
Orăștia	1.32	5.13	11.—
Simeria (Piski)	2.32	6.15	11.21
Deva	2.52	6.35	
Branicica	3.23	7.02	
Ilia	3.55	7.28	
Gurasada	4.08	7.40	
Zamu	4.44	8.11	
Soborșinŭ	5.30	8.46	
Bêrzava	6.27	9.33	
Conopŭ	6.47	9.53	
Radna-Lipova	7.28	10.27	5.50
Paulișu	7.43	10.42	6.13
Gyorok	7.59	10.58	6.38
Glogovaț	8.28	11.35	7.19
Aradŭ	8.42	11.39	7.38
	9.17	12.31	6.20
Szolnok	2.32	5.12	
Budapesta	6.—	8.20	
Viena	3.—	6.05	

Simeria (Piski)-Petroșeni

Simeria	6.47	2.42
Streiu	7.40	3.25
Hațegŭ	8.51	4.16
Pui	10.02	5.11
Crivadia	11.02	5.58
Banița	11.50	6.40
Petroșeni	12.30	7.12

Petroșeni-Simeria (Piski)

Petroșeni	9.36	4.26
Banița	10.17	5.12
Crivadia	10.58	5.55
Pui	11.42	6.41
Hațegu	12.23	7.26
Streiu	1.12	8.14
Simeria	1.51	8.50

Aradŭ—Timișóra

Aradŭ	6.05	5.48
Aradulu nou	6.33	6.19
Németh-Ságh	6.58	6.44
Vinga	7.29	7.16
Orczifalva	7.55	7.47
Merczifalva	8.14	8.08
Timișóra	9.12	9.02

Timișóra—Aradŭ

Timișóra	6.25	5.—
Merczifalva	7.19	6.02
Orczifalva	7.46	6.32
Vinga	8.15	7.02
Németh-Ságh	8.36	7.23
Aradulu nou	9.11	8.01
Aradŭ	9.27	8.17

Ghirișŭ—Turda

Ghirișŭ	9.26	4.19
Turda	9.47	4.40

Turda—Ghirișŭ

Turda	8.29	3.19
Ghirișŭ	8.50	3.40

Sighișóra—Odorheiu

Sighișóra	6.05
Odorheiu	9.45

Odorheiu—Sighișóra

Odorheiu	5.38
Sighișóra	9.16

Copșa-mică—Sibiiu

Copșa-mică	2.29	4.35
Șeica mare	3.02	5.05
Lomneșŭ	3.46	5.46
Ocna	4.18	6.17
Sibiiu	4.42	6.40

Sibiiu-Copșa-mică

Sibiiu	8.50	10.—
Ocna	9.17	10.24
Lómneșŭ	9.45	10.50
Șeica mare	10.20	11.20
Copșa-mică	10.49	11.45

Cucerdea-Oșorheiu-Reghinulŭ săsescŭ

Cucerdea	3.05	10.20	3.25
Cheța	3.35	10.50	3.58
Ludoșŭ	3.56	11.11	4.20
M.-Bogata	4.06	11.20	4.30
Iernutŭ	4.43	11.57	5.11
Sânpaulŭ	4.58	12.12	5.28
Mirașteu	5.21	12.36	5.53
Oșorheiu	5.40	12.55	6.13
	6.—	4.58	
Reghinul-sás.	7.56	7.—	

Reghinulŭ săsescŭ-Oșorheiu-Cucerdea

Reghinul-sás.		8.35	8.—
Oșorheiu		10.20	9.49
	6.56	12.15	10.20
Mirașteu	7.16	12.35	10.39
Sânpaulŭ	7.40	12.58	11.02
Iernutŭ	8.03	1.19	11.23
M. Bogata	8.37	1.49	11.53
Ludoșŭ	8.51	2.02	12.06
Cheța	9.08	2.18	12.22
Cucerdea	9.40	2.46	12.50

Simeria (Piski)-Uniedóra

Simeria (Piski)	2.18
Cerna	2.39
Uniedóra	3.08

Uniedóra-Simeria (Piski)

Uniedóra	9.36
Cerna	9.50
Simeria	10.15

Murĕșŭ-Ludoșŭ-Bistrița

Murĕșŭ-Ludoșŭ	4.40
Țagŭ-Budatelecu	8.02
Bistrița	— —

Bistrița-Murĕșŭ-Ludoșŭ

Bistrița	— —
Țagŭ-Budatelecu	9.41
Murĕșu-Ludoșu	1.11

Notă: Numerii încuadrațĭ cu linii gróse însemnéză órele de nópte.

Tipografia A. MUREȘIANU, Brașovŭ.